WROCŁAWSKIE STUDIA ERAZMIAŃSKIE
ZESZYTY STUDENCKIE

STUDIA ERASMIANA WRATISLAVIENSIA
ACTA STUDENTIUM

Prace z nauk penalnych oraz prawa międzynarodowego i europejskiego

Redaktorzy:
Mirosław Sadowski
Piotr Szymaniec

Wrocław 2010

PRACE Z NAUK PENALNYCH
ORAZ PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO
I EUROPEJSKIEGO

WROCŁAWSKIE STUDIA ERAZMIAŃSKIE
ZESZYTY STUDENCKIE

STUDIA ERASMIANA WRATISLAVIENSIA
ACTA STUDENTIUM

Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych
Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

STUDIA_ERAZMIANSKIE_2011.indd 2 2011-03-19 21:57:18

PRACE Z NAUK PENALNYCH ORAZ PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO I EUROPEJSKIEGO

Redaktorzy:
Mirosław Sadowski
Piotr Szymaniec

Wrocław 2010

Redakcja naukowa:
Dr Mirosław Sadowski,
Piotr Szymaniec

Redakcja pierwszej części:
Dr hab. prof. nadzw. UWr Maciej Szostak,
Izabela Dembowska

Recenzenci:
Dr hab. prof. nadzw. Jerzy Konieczny,
Dr hab. Artur Kozłowski

Opracowanie redakcyjne i korekta:
Małgorzata Grochocka

Projekt okładki:
Paweł Woźniak

Przygotowanie do druku:
Stanisław Rękar

© Cypyright by Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych WPAiE UWr,
Koło Naukowe Doktryn Politycznych i Prawnych Wydziału Prawa,
Administracji i Ekonomii & Authors
Wrocław 2010

ISBN 978-83-925508-3-9

Publikacja wydana dzięki dofinansowaniu
ze środków Działu Młodzieżowego Uniwersytetu Wrocławskiego
oraz pomocy sponsora – Kopalni Węgla Kamiennego Murcki-Staszic

Spis treści

Wstęp (Mirosław Sadowski i Piotr Szymaniec) 8

Część I
STUDIA KARNISTYCZNE 11

Słowo wstępne (Maciej Szostak) 13

TOMASZ GAWLICZEK
Problem interpretacji znamienia „szczególnego okrucieństwa" w orzecznictwie karnym Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych 15

ADAM BUŁAT
Charakterystyka formy kwalifikowanej przestępstwa handlu narkotykami przez pryzmat orzecznictwa polskich sądów karnych 23

MARTYNA PIESZCZEK
Glosa do uchwały Sądu Najwyższego III CZP 129/06 32

IZABELA DEMBOWSKA
Zbrodnia zabójstwa pozorowana samobójstwem (studium przypadku) 41

EMILIA GAŁKA
Typologia sprawców zabójstw 63

KACPER ZAKRZEWSKI
Nietypowe metody identyfikacji człowieka 75

KATARZYNA M. ZOŃ
Schizofrenia a świadek w procesie karnym – aspekty prawne z uwzględnieniem ujęcia psychiatrycznego 81

MAŁGORZATA WIŚNIEWSKA
Manipulowanie umysłem. Reforma procesu myślenia – pranie mózgu 92

Paweł Artymionek
System dozoru elektronicznego jako nowa forma wykonywania kary pozbawienia wolności 104

Natalia Antoszewska
Mechanizmy obronne w ujęciu psychoanalitycznym 114

Część II
STUDIA Z PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO I EUROPEJSKIEGO 131

Bartosz Ziemblicki
Wprowadzenie do problematyki ekstradycji 133

Jakub Olejniczak
Propozycja definicji zbrodni agresji, warunków wykonywania jurysdykcji przez MTK i elementów definicji zbrodni agresji 145

Patrycja Chojnacka
Postępowanie przed Izbą Orzekającą Międzynarodowego Trybunału Karnego – etapy i organizacja postępowania 160

Aleksandra Dłubak
Obowiązek współpracy państw członkowskich z Międzynarodowym Trybunałem Karnym a zobowiązania wynikające z innych źródeł w kontekście immunitetów funkcjonariuszy państwowych. Zależność między art. 27 i art. 98(1) Statutu rzymskiego 165

Joanna Lenart
Ewolucja proceduralnej ochrony świadków a prawa oskarżonych przed międzynarodowymi trybunałami karnymi 191

Malwina Kaźmierczak
Aresztowanie i dostarczenie osoby Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu – ekstradycja? Problem nowelizacji Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z ratyfikacją Statutu rzymskiego MTK 205

Paulina Ryczkowska
Pojęcie i zasady wykonywania ENA 213

Agnieszka Miszczuk
Jurysdykcja, uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach małżeńskich i odpowiedzialności rodzicielskiej w Unii Europejskiej 226

Katarzyna Mikołajewska
Europejski Tytuł Egzekucyjny jako gwarancja wykonalności decyzji sądowych w Unii Europejskiej. 240

Część III
SPRAWOZDANIA 251

Anna Koropczuk
Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Filozofii Prawa w roku 2010 253

Łukasz Szymański
Sprawozdanie z dyskusji *Walka z dopalaczami – zamach na wolność czy ochrona społeczeństwa?* 257

Wstęp

„Bezpieczeństwo, w rzeczywistości, jest esencją wolności"
Adam Ferguson[1]

Z przyjemnością przedstawiamy Państwu kolejny, piąty już tom należący do serii wydawniczej „Wrocławskie Studia Erazmiańskie. Zeszyty Studenckie. Studia Erasmiana Wratislaviensia. Acta Studentium". Jak poprzednie, zawiera on prace doktorantów i studentów Wydziału Prawa Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Tym razem większość pomieszczonych w nim artykułów oscyluje wokół tematyki szeroko pojętych nauk penalnych oraz międzynarodowego prawa karnego, a zatem wokół instytucji oraz działań organów państwowych i międzynarodowych, których bezpośrednim lub pośrednim celem jest zapewnienie bezpieczeństwa we współczesnym świecie, gdzie wolność, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym, wystawiona jest na próbę przez liczne zagrożenia – od międzynarodowego terroryzmu aż po zorganizowaną przestępczość narkotykową. Już ponad dwa wieki temu szkocki oświeceniowy filozof, Adam Ferguson, opierając się w dużej mierze na myśli Johna Locke'a, twierdził, że pierwotnym i zarazem podstawym zadaniem państwa jest zabezpieczenie uprawnień jednostki przed naruszeniem ze strony innych, a więc zapewnienie jej elementarnego bezpieczeństwa. Również współcześnie trzeba to uznać za podstawowy obowiązek państw, przenoszony obecnie także na niektóre organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

Tom podzielony jest na dwie części. Pierwsza z nich – pod redakcją naukową prof. Macieja Szostaka i Izabeli Dembowskiej – zatytułowana jest *Studia karnistyczne* i zawiera prace członków czterech działających na Wydziale kół naukowych: Studenckiego Koła Naukowego Psychologii Sądowej LOGOS, Koła Naukowego Prawa Karnego Gospodarczego i Kryminologii, Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki oraz Studenckiego Koła Naukowego Prawa Karnego Materialnego i Kryminologii. Otwierają ją rozważania Tomasza Gawliczka na temat

[1] A. Ferguson, *Principles of Moral and Political Science*, Edinburgh 1792 (reprint: London–New York 1978), vol. II, s. 461.

interpretacji znamienia „szczególnego okrucieństwa" w orzecznictwie karnym polskich sądów. Następnie Adam Bułat przedstawia charakterystykę formy kwalifikowanej przestępstwa handlu narkotykami. Martyna Pieszczek zaś zastanawia się – w glosie do uchwały o sygnaturze III CZP 129/06 – czy sprawca wypadku komunikacyjnego, od którego zasądzono nawiązkę, może domagać się od ubezpieczyciela, na podstawie umowy ubezpieczenia, zwrotu zapłaconej nawiązki. Z kolei Izabela Dembowska analizuje zbrodnię zabójstwa pozorowaną samobójstwem. Podobną tematykę podejmuje Emilia Gałka, ukazując typologię sprawców zabójstw. Kacper Zakrzewski natomiast omawia nietypowe metody identyfikacji człowieka, Katarzyna M. Zoń rozważa problem zeznań w procesie karnym świadka chorego na schizofrenię, a Małgorzata Wiśniewska – kwestię prania mózgu. Paweł Artymionek poświęca zaś swój tekst tematyce systemu dozoru elektronicznego jako nowej formy wykonywania kary pozbawienia wolności. Blok ten zamykają refleksje Natalii Antoszewskiej na temat mechanizmów obronnych w ujęciu psychoanalitycznym.

Druga cześć natomiast – opatrzona tytułem *Studia z prawa międzynarodowego i europejskiego* – jest w dużej mierze pokłosiem konferencji naukowej zorganizowanej przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego i Europejskiego na temat współczesnych aspektów międzynarodowego prawa karnego. Zebraniem referatów zajęła się pani Katarzyna Mikołajewska, której wkład pracy zasługuje na wyróżnienie. Część tę otwiera tekst Bartosza Ziemblickiego, stanowiący wprowadzenie do problematyki ekstradycji. Z kolei Jakub Olejniczak przedstawia propozycję definicji zbrodni agresji, a Patrycja Chojnacka omawia postępowanie przed Izbą Orzekającą Międzynarodowego Trybunału Karnego. Obowiązek współpracy państw członkowskich z Międzynarodowym Trybunałem Karnym jest z kolei przedmiotem analizy autorstwa Aleksandry Dłubak. Joanna Lenart poświęca swe rozważania ewolucji proceduralnej ochrony świadków oraz prawom oskarżonych przed międzynarodowymi trybunałami karnymi. Malwina Kaźmierczak zadaje natomiast pytanie, czy aresztowanie i dostarczenie osoby Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu jest ekstradycją. Paulina Ryczkowska ukazuje zaś charakter Europejskiego Nakazu Aresztowania. Blok ten zamykają natomiast dwa artykuły poświęcone tematyce

współpracy organów sądowniczych w ramach Unii Europejskiej. Mianowicie – Agnieszka Miszczuk zajmuje się jurysdykcją, uznawaniem i wykonywaniem orzeczeń sądowych w sprawach małżeńskich i odpowiedzialności rodzicielskiej, a Katarzyna Mikołajewska koncentruje się na zagadnieniach Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego.

Książkę wieńczy część trzecia, zawierająca dwa sprawozdania. Anna Koropczuk opisała działalność Koła Naukowego Filozofii Prawa w roku 2010. Łukasz Szymański zaś przybliża zorganizowaną przez Studenckie Koło Naukowe Doktryn Politycznych i Prawnych oraz Koło Naukowe Ogólnej Teorii Ekonomii im. Ludwiga Misesa dyskusję *Walka z dopalaczami – zamach na wolność czy ochrona społeczeństwa?*, która naszym zdaniem wyróżniła się pod względem merytorycznym wśród innych, zawsze niezwykle ciekawych, spotkań odbywających się pod patronatem kół naukowych naszego Wydziału.

Na koniec pragniemy gorąco podziękować Panom Profesorom Jerzemu Koniecznemu i Arturowi Kozłowskiemu za podjęcie się trudu zrecenzowania artykułów zebranych w niniejszym tomie, a także Pani Redaktor Małgorzacie Grochockiej za niezwykle wnikliwe poprawienie tekstu.

Chcielibyśmy wyrazić nadzieję, że tom niniejszy spotka się z życzliwą oceną Czytelników, co przyczyni się do dalszego rozwoju naszej serii wydawniczej.

Mirosław Sadowski i Piotr Szymaniec